

Igor Kokoškov

Timska odbrana od PnR-la

Tema PnR-la je uvek aktuelna trenerska tema... Bez obzira na nivo takmicenja koji igrate i kvalitet igraca sa kojima radite. Za neke trenere PnR je glavno sredstvo napada, dok je za neke samo pomocno. Ali u svakom slucaju PnR je veoma zastupljen u fazi napada, dosta se koristi, i iz tog razloga mislim da ova tema zasluzuje paznju. Licno nisam trener koji voli PnR, napadacki, ali moram da budem spreman da ga koristim u napadu i posebno da se od njega branim jer je veoma zastupljen u NBA. Treneri cak vole da kažu da je odbrana NBA tima dobra onoliko koliko je odbrana od PnR-la dobra. Naravno, bez obzira šta je vaša trenerska filozofija u fazi napada sigurno da cete se osvrnuti pre svega na igracki personal koji imate u svom timu; ako govorimo o timu koji prethodno niste sami selektirali. Kao što obicno biva u nšem poslu... ali verovatno trenerski kvalitet je sposobnost „prilagodavanja“ i mogucnost da se novim igracma i timu prilagodiš...!Koliko tipski razlicitih timova si sposoban da vodiš kao trener, to se pre svega ogranicava tvojim trenerskim znanjem. Pogledajte recimo Hjuston, ko prati NBA, i trenera Tomljanovica. On je dugo godina u timu imao najdominantnijeg centra lige Olajdžuvona; trenutno skoro i da nema „peticu“ u timu... fantasticna trenerska transformacija.

Terminologija

Pretpostavljam da bi jugoslovenska košarka kao poznata i priznata svetska „košarkaška škola“ trebalo da ima svoju košarkašku terminologiju. Tako i kada koristimo termin PnR.

Posebno neosporno globalizacija košarke je vec odavno u toku. To ide svojim prirodnim tokom, tj. zakonom tržišta. Košarkaško svetsko tržište postaje jedinstveno, ili ce uskoro postati. Zašto mislim da se ne treba libiti u korišćenju strane terminologije niti bi ona trebalo da bude sporna. Dakle govoricu o odbrani PnR-la, a ne o odbrani „blokade na igracu sa loptom“. Napomenuo bih da mi se licno ne dopada termin „igra 2:2“ jer igra dva igraca napada je mnogo više od same blokade na igracu sa loptom... igru dva igraca napada niko ne bi ogranicio samo njihovom saradnjom blokadama.

Zeleo bih na pocetku da vas podsetim da je košarka igra. I samo kao takvu je treba sagledavati. Uvek! A igra po svojoj prirodi ne trpi „zakone“ vec povlaci prvi potez a odbrana uvek kasni.. ali naravno praksa, tj. igra, su nešto sasvim drugo. Utakmica je realnost. Ona je „živa“ i ne predvidljiva. Mislim da kada se govori o realnoj odbrani od PNRa i ne govori se o „osvajanju lopte“. Osvajanje lopte može da bude samo proizvod greške napada... Bliže realnosti je da nacinom kako braniš PNR indirektno odlucic ko ce od igraca napada da loptu uputi na koš; tj. da oduzmeš najjace oružje napada. Dakle ti kao odbrana biraš ko ostaje nepokriven... mislim da je to jedino realno.

Relacija odbrana

- napad - skauting

Govoreci o odbrani neminovno cu se zadržati i na napadu. Naravno da su u korelaciji... i posebno cu vam govoriti o specijalnim situacijama „setovima“ protivnickih timova sa kojima smo se susretali i imali problema. U NBA svaki skauting mora da obradi ova tri segmenta: - kako branimo poziciju niskog

posta, - kako branimo PnR strani, - kako branimo visok PnR. Dakle PnR je veoma zastupljen u NBA i svaka dobra odbrana mora biti spremna za to. Dobar napadacki tim u NBA zna dobro da koristi PnR. Svaki dobar napad mora da ima dve dimenzije: dubinu i širinu!! Naizmenicnost dubine i širine čini dobar napad i on postaje ne odbranljiv. Širina napada ostvaruje se dobrim rasporedom igrača u polju napada, njihovim dobrim rastojanjem i (najvažnije) dobrim spoljnim šutem. Bez dobrog šuta prva dva uslova su manje bitna. Dobri šuteri vrše ekstenziju odbrane. Ukoliko odbrana ne da, igrač napada šutira bice automatski „u zoni“ iako se igra „čovjek“. Povucice se dva koraka nazad i vrlo sporo ce rotirati na tom igraču. Problem mladih igrača u Americi, Klipersa, je loš šut i slab rad na njegovom usavršavanju... Dubina napada je druga bitna dimenzija svakog dobrog napada. Dubina se ostvaruje na dva načina: 1. igrom na poziciji niskog posta. 2. prodorom - penetracijom. Namerno sam rekao „pozicija niskog posta“ (nisam rekao centara) jer u NBA su gotovo svi igrači individualno obučeni da igraju ledima ka košu. To je bitan deo napada u NBA. I pomenuli smo prodor, tj. probijanje prve linije odbrane i unošenje lopte u prostor reketa i prostor neposredne realizacije, tj. PENETRACIJA. Prodor se vrši na tri načina: 1. dupli-pas. 2. individualni prodor igrača u igri 1:1. 3. PnR. Dakle vratimo se na PnR: mišljenja sam da osnovna funkcija PnR-la, napadacki, je prodor i dobijanje dubine napada. Davno je prošlo vreme kada je PnR bio sredstvo kojim se ostvarivala vremenska i brojčana prednost napada na određenom mikroprostoru. Danas je odbrana agresivnija, brza, pokretljivija i teško predvidljiva... Korišćenjem PnR dobija se dubina napada i vrlo često se inicira reakcija igrača na „strani pomoci“ i tada sa ekstra pasom se pronalaze slobodni igrači napada. Obično kažem svojim igračima koji čekaju na „strani pomoci“ da se PnR igra na principe. Jedino su principi trajni, pravila su promenljiva!! Zašto sam protiv svakog oblika isključivosti u trenerskom poslu koji radimo. I ne verujem kada se kaže „.. da postoji „to i to“ (a mnogo je primera) a priori u košarci ne postoji... „ Ali verujem ako kažete: „ovaj način ili princip mi je dao bolje rezultate...“. Upravo to se desilo i sa PnR-om; da recimo početkom devedesetih u Evropi je bio trend „ne igrati PnR ili urucenja lopte“... ponavljam da ono što češ igrati sa timom koji treniraš zavisi od igrača koje imaš u timu. To je ključna stavka. Ali i dalje su na tržištu traženiji igrači koji dobro „rešavaju“ PnR od igrača koji dobro „brane“ PnR!

Odbrana ne trpi improvizaciju

Stariji treneri su govorili da „napad dobija utakmicu a odbrana prvenstvo“ Mišljenja sam da veliki kvalitet koji jedan tim može da ima kada govorimo o napadu je IMPROVIZACIJA. Ali takođe mislim da u odbrani improvizacije gotovo da nema. Iz jednostavnog razloga što svakog trenutka moramo da znamo čija je „to bila greška“. To svakako ne znači da u odbrani nema anticipacije - predviđanja, ali moramo svi u timu da znamo čija je ODGOVORNOST i na kraju greška. Ljudska narav i priroda su da krivicu prenosi na drugog, i sa tim se stalno susrećemo u ovom poslu. Prihvatanje KONSTRUKTIVNE KRITIKE je bitna stavka kontrole tima i igrača ponaosob. Radimo sa mladim i ambicioznim ljudima koji imaju veoma razvijen ego. Pokušavam da svoj tim naučim da smo „mi“ primili koš a ne „ti“ ili „ja“. Tim kome se zajednički interes stavlja ispred ličnog interesa ima šansu da bude dobar odbrambeni tim. Lično ne volim KOLEKTIVNU ODGOVORNOST u odbrani. Loš tim uvek nade načina da izgubi utakmicu. Tako i loš igrač

„nikada nije kriv“... McGinis. Savršena utakmica ne postoji... da postoji verovatno tvoj tim ne bi primio nijedan poen, znaci košarka jeste igra grešaka i one su sastavni deo svake utakmice. Ali, ideja odbrane je da predvida rešenja napada i da na najracionalniji nacin odgovara na njih. Kada radiš sa dobrim timom cesto ceš u igri cuti da se posle primljenog koša igrač odbrane sam javi svom timu i saigracima i „preuzme odgovornost (moja greška)... to je OK, ali samo i u tome da ne preteraju. Postoji granica.... mora se ici korak dalje.

Teorijski „ništa se ne brani“

Cilj odbrane je spreciti poentiranje ili dovesti napad u najnepovoljniju poziciju za šut i da taj šut izvede najbolji napadac tog tima. Ako govorimo teorijski gotovo nijedan segment napada se ne brani!! Kažem teorijski!! Po mom mišljenju to se posebno odnosi za PnR. Ako o tome govorimo šahovskim rečnikom napad je uvek BELI a odbrana CRNI. Dakle, ako u napadu uvek 4 igrača napada onda to znacajno olakšava odbrani. Kada govorimo o vrhunskom napadu, o napadu NBA timova, onda u svakoj PNR situaciji ucestvuje svih 5 igrača napada i odbrane. Manji broj igrača napada koji ucestvuje olakšava odbrani!! Manji broj igrača odbrane ne brani PnR. Svakako da u obuci kao trener radim na pripremi grupne odbrane, dakle 2:2, ali cilj je kolektiv tj. 5:5.

Egzekucija napada

Pravilima koja važe u NBA (mislim na 24 sekunde), i posebno uvojenjem novih pravila, napad je veoma vremenski ogranicen. [Što znaci da nema vremena da se dugo kreće i priprema realizacija (tzv motion igra), da se recimo iz blokade ide u blokadu... i tako u beskonacnost....., dakle napad svim ovim ogranicenjima je primoran da poseduje dobru, brzu, pravovremenu realizaciju tj. dobru EGZEKUCIJU. Iz tog razloga vrlo cesto kada pogledamo na papiru set nekog NBA tima skloni smo da kažemo „pa to je vrlo jednostavno“. Naravno i jeste jednostavno. Ali savršene stvari su u osnovi jednostavne. I ne zaboravite da ne postoje velike akcije, setovi... postoje samo „veliki igrači koji akcije ucine velikim“. Imamo mnogo, mnogo primera za to, Juta, Sacramento, Lejkersi, Portland, Dalas... Mnogo je važnije kako tvoj tim nešto radi od onoga šta radi. Naravno najbitniji je PERSONEL igrača, tj. da izbor stvari koje igrač odgovaraju igračima koje imaš u svom timu. U dobroj egzekuciji napada ponavljam vrlo je bitna aktivnost svih 5 igrača u polju napada, koji su dobro obuceni individualnom tehnikom-taktikom napada... i najvažniji deo egzekucije su pravovremenost, tj. tajming i citanje odbrane!! Napadacki tim kreće iz osnovnih tacaka pozicionog napada, pravovremenost u kretanju igrača napada, citanje odbrane, dakle prepoznati šta ne brane i „kažnjavanje“... tj. egzekucija napada. Dobra egzekucija napada zahteva dobru „EGZEKUCIJU ODBRANE“. Napad je kraci ali kvalitetniji... to neminovno uslovljava kvalitetniju odbranu... posebno u odbrani PnRla. Posle rotacije nema rotacije!!!

Izbor odbrane PnR-la

Mislim da su pet stvari najbitnije u izboru odbrane PnR-la: 1. izbor igrača koji su u tvom timu, i naravno igrača koji nose tim 2. tvoje trenerske filozofije. 3. skauting, tj. pripreme za utakmicu. 4. LOKACIJE na kojoj se PnR izvodi. 5. zavisi od RITMA utakmice koju želiš da igraš, jer generalno odbranom menjaš tempo...

1. Igraci tvog tima su najbitnija stvar. Koliko su „pametni“ i racionalni, koliko su agresivni, pokretljivi... nikako nećeš imati uspeha ako suprotnoj strani od strane na kojoj su u stvari oni „rade za tebe“... OBJASNI NA TERENU: Ovde se termin „STRANE POMOCI“ po meni nešto drugacije tumaci: „STRANU AKCIJE“ cine oni igrači napada koji su u vidnom polju igrača sa loptom koji vrši penetraciju, tj. igrači koji su na strani „ruke u dodavanju“; dok STRANU POMOCI cine igrači koji ostaju van vidnog polja napadaca koji vrši penetraciju, tj. igrači koji nisu na „ruci dodavanja“. Igrači su spremni za prijem lopte i KLIZAJU na strani... Iz tog razloga je najopasniji vid prodora „prodor u sredinu“ jer otvara najveće vidno polje za extra pas. Dugo se prakticno i koristio PnR sa prodorom u sredinu, jer teorijski odbrana tada „pada“ ili ima najmanje šanse da takav napad uspešno odbrani. Medutim u NBA uglovi i kombinacije korišćenja PnRla su veoma razliciti... fist down, fist up, fist side, step-up ... Ako mogu da biram, onda i dalje verujem (kao napadac) da FIST-Side je najaci ugao PnRla. Samo vrhunski igrači napadaju, vrhunski pley-makeri, mogu da pronađu igra~a van svog vidnog polja, i oni su retki. Da rezimiram, ideja napada kada koristi PnR su: 1. realizacija (što nije imperativ), 2. da se „unese“ lopta u dubinu odbrane i da natera odbranu da se skupi (stvaranje dubine napada) 3. da jednostavno lopta promeni stranu. Idealan napada treba da ima sva ova svojstva... primer Dalasa.. primer Lejkera... primer Klipersa...

PnR KAO INICIJATOR REAKCIJE ODBRANE

Pomenuo sam da je za neke trenere PnR OSNOVNO sredstvo napada a za neke samo POMOCNO. PnR cesto slu`i da „pripremi“ napad za egzekuciju (ili kao uvodna kretanja), recimo da promeni stranu napada... ali cesto se dešava da trener kaže svom timu:“... igramo... i ako to ne prode akcija onda odigraj 2:2“. Dakle PnR inicira trenutno reakciju odbrane. Odbrana trenutno mora da reaguje i da prakticno odluci šta brani a šta ne. PnR je problem koji zadaje napad a koji odbrana istog trenutka mora da reši. Ono što ne brani bice rešenje tj. kazna napada... To je velika prednost napada jer za samo par sekundi se stvara rešenje... PnR posebno koriste timovi i igrači koji nisu toliko dobri u „izolaciji“ tj. u igri 1:1. Dakle potrebna im je pomoc da bi nešto kreirali. Ta pomoc je PnR. Poznati su veoma spori bekovi koji su bili sjajni u korišćenju PnR: Mark Džekson, Kid, Stoudmajer, pa cak i Pejton...

PnR kao timska odbrana

Mišljenja sam da odbranu PnR - la moramo sagledavati samo kao timsku odbranu!!! I samo kao takvu!! To nije odbrana 2 igrača, jer rekli smo vec da se 2:2, teoriski, ne brani... PnR zapocinje igrom dva igrača napada ali napadacki je ukljuceno svih 5. Ako je napad loš i PnR ogranicava samo na igru 2 ili 3 ili forsira{ igru i principe u odbrani sa igracima koji to ne mogu da sprovedu. Tako radiš, indirektno, protiv sebe... Moraš da strateški napraviš dobar izbor onoga što tvoj tim može da odigra. Pravilo kojeg se pridržavam glasi „takticke greške se opraštaju, strateške veoma teško... „

2. Tvoja trenerska filozofija, dakle to je deo tvoje licnosti, karaktera i naravno vizije košarkaške igre. Da utakmicu ubrzaš ili usporiš... Pitanje kakva je razlika između tvrdoglavog i upornog trenera? Gde je ta granica? Ja licno ne volim da menjam; ne želim da me protivnik „sblmi“ i natera da menjam svoju odbranu jer mislim da „upornost“ i principijelnost se na kraju vraća timu. Želim da oni razmišljaju o nama a ne mi o njima... ali to nikako ne znaci ne

biti fleksibilan i spreman da napraviš određena odstupanja. Navešću primer Pat Rajlija i utakmice Klipersa - Majamija ove sezone kada je Rajli uporno udvajao naše bekove na PnR-lu; a za nas je to bio najbolji način da šutnemo jer su u igri bili centri koji su poentirali sa poludistance, Elton Brend, Ruks... i uporno smo prozivali samo „1-5 punch“ (pravilo u NBA je ne menjaj poziv dok god „on“ prolazi i daje rezultata)... Rajli je TRAP držao sve do poslednjih 5 minuta kada je posle tajma napravio promenu... ali bilo je kasno ... izgubio je... Ostavljam vam da o tome razmišljate: gde je granica upornog, doslednog trenera i tvrdoglavog koji nije spreman da se prilagođava??

3. SKAUTING, tj. izveštaj o protivniku... šta igra - koje setove, igracki personal tima (karakteristike igrača koji koriste PnR i poziciju koju igraju), individualne karakteristike igrača tog tima, statistika, izveštaj poslednjih 5 utakmica o trenutnoj formi, kakav ritam utakmice protivnički tim ne voli da igra... Skauting je veoma bitan kada se donosi odluka oko izbora kako ćemo braniti PnR na sledećoj utakmici. Namerno sam ga stavio na treće mesto, i po važnosti, jer i dalje mislim da je primaran tvoj tim. Dakle šta ti igraš!

4. LOKACIJA NA KOJOJ SE PnR IZVODI. O tome ćemo praktično govoriti na terenu... pitanje da li je u prednjem polju, zadnjem polju, na strank, visoko, a na ivici reketa... dakle uglovi PnR?

5. RITAM UTAKMICE: Verujem da itekako možemo da kreiramo i kontrolišemo ritam utakmice. Šta se dešava kada želiš da ubrzaš utakmicu. Instinktivno pojačavaš odbranu. Instinktivno govoriš svojim igračima „pridi“ ... zar ne? Šta se dešava kada igraš protiv brzog up-tempo tima Dalasa, Sakramenta... i plašiš se da udeš u brz ritam, dakle želiš utakmicu da usporiš. Tada tražiš kontrolu napada: „ne smemo da izgubimo loptu“... u svakom slučaju verujem jer je igra jedinstvena... ali kontrolu spore utakmice vršiš napadom, kontrolu brze utakmice vršiš odbranom... Vec znam da se sa ovim neki treneri neće složiti... kao recimo Don Nelson, ali dobro je to u našem poslu... misliti drugačije nije i misliti pogrešno da PnR, ako ubrzavam utakmicu preko odbrane ja cu, pretpostavljam, svaku situaciju kada su dva igrača u PnRlu tj. blizu jedan drugom da udvojim, i da ih nateram na brzo rešenje napada; ili cu da usporavam preuzimanjem ili usmeravanjem na ceonu pa pomeranjem strane pomoci u zonu, i možda ih nateram na ekstra pas...

KVALITET IZVOĐENJA BLOKADA: Digresija: Pretpostavljam da se sa svakim timom sa kojim ste radili susrecete sa istim problemom a to je da vaši igrači dosta loše napadacki izvode, prave, blokade. Verujte mi da taj se problem javlja i u NBA. Problem lošeg tajminga, ne čekaju se, ne koriste se telo igrača koji postavlja blok, mimoilaze se... i apsurdno ali istinito da najbolji igrači u postavljanju blokada su fizički inferiorni igrači (slabiji), Pejton, Nes, Stokton... Stokton koji važi za najprljavijeg igrača u postavljanju blokada, a siguran sam da je u JUBA ligi još uvek najbolji je Kuzmanovic, koji fizički nikako ne dominira... Doduše svi ovi igrači retko su na postavljanju PnR -la...

KOMBINACIJE PO POZICIJAMA NA KOJIM IGRAJU U PnR

Kombinacije su sledeće:

1. Bekovi - centri; 15 14 24 25 34 35, te je i dalje najfrekventniji oblik korišćenja PnR, jer lopta je u rukama igrača koji najbolje kontroliše loptu u driblingu, i razlika u pozicijama igrača koji ucestvuju.
2. bek-bek; 1 2 3, ovo je trend u NBA. Gotovo svi timovi su koristili ovu

kombinaciju. Postavlja se pitanje mis-match, i da li preuzimanje postaje hendikep napada ili odbrane?

3. Centar - centar; saradnja 4 5, samo nekoliko timova je koristilo ovu tehniku. Uslov je odlična individualna tehnika visokih igrača 4 i 5. Iz iskustva mogu da vam kažem da je taktika dodavanja najteža lekcija za visoke igrače. Ali svi dobri visoki igrači „lige“ su odlični dodavaoci Divac, Weber, Sek...

4. Centri - bekovi; samo nekoliko timova takođe je koristilo ovu tehniku, u kojoj bek pravi blokadu centru. Među tim timovima su i Klipersi... Naravno javljaju se samo kao specijalne situacije... ali su vredne pomena i realno postoje i zastupljene su pa ćemo ih pomenuti.

Kasnije navodeći setove NBA timova sve ove kombinacije ćemo kroz praktične primere prikazati. Trenerski posao je zanat. On je praktičan i vrlo konkretan. Teorija je osnova - baza ali teren je utakmica i realnost... zato mislim da će praktični primeri i rad na terenu vama i meni „zanatlijama“ će biti mnogo zanimljiviji...

PODELA TEHNIKA U ODNOSU NA KRETANJE IGRACA NA KOME JE NAPRAVLJEN PnR U IGRI 2:2

Kada govorimo o podeli tehnika, mislim da vrlo opštu i poznatu podelu i odnosi se na inicijalno kretanje igrača odbrane na kome je napravljena blokada. I to je najčešće bek. On ima tri moguće putanje u daljoj kretnji, ma šta bio nastavak, i to su: 1. kretanja preko bloka. 2. kretanja između bloka. 3. kretanja ispod bloka. Koju tehniku koristimo zavisi od daljeg nastavka odbrambene kretnje tima u toj akciji.

PODELA SVIH TEHNIKA U ODBRANI PnR

Ovim predavanjem želeo sam da navedem i pomenem sve tehnike odbrane PnR koje se koriste u NBA. Neke od njih mi se manje a neke više dopadaju i uklapaju u moju trenersku filozofiju. Ali ovog puta napravicu retrospektivu svih mogućnosti odbrane, njihovu analizu, i mislim da može da bude interesantno da se kroz praktične primere setova NBA timova i igrača tih timova koji su te setove učinili posebnim, tj. teško odbranljivim. Svaki tim i trener u NBA tehnike odbrane deli na GLAVNE (OSNOVNE) i POMOCNE: Glavni su one koji se najčešće primenjuju i koje su uvežbane i pripremljene za svaku utakmicu bez obzira na to protiv kog tima igramo. Pomocne, naravno, su samo odstupanja koja zbog specifičnosti personela protivničkog tima smo primorani da uradimo. To su najčešće odstupanja za samo jednu utakmicu. Na takve promene se odlučujemo posle analize skauting reporta... Najviše problema u odbrani PnR-la imali smo u situaciji kada odbrana nije bila postavljena. U fazi polukontre, kontre. Kada protivnički bek povuče loptu driblingom, takozvana „DRAG“ akcija, i prateći „unutrašnji“ igrač pozicije 4 i 5 mu napravi blok sa penetracijom u sredinu. Nešto što od naših igrača odlično koristi Đorđević... Lokacije „DRAG“a su najčešće na centralnoj poziciji na terenu ali neretko i na strani. Dakle taj faktor iznenađenja u ovom slučaju je veoma efikasan. Teško se brani jer odbrana nije konsolidovana... nije postavljena. Primer.

Krenimo redom uz napomenu da hronologija je napravljena po prvoj kretnji igrača na kome je blokada napravljena. Tako da ćete prepoznati da ćemo prvo obraditi tehniku preko, pa kroz a zatim ispod bloka. Znači podela nije po frekventnosti korišćenja!! Za pripremu jedne utakmice obično imamo spremljene 2 osnovne tehnike i jednu kao „ajustment“ „**FIST - SIDE**“ -

BLOKADA NA STRANI, u sredinu: 15 tehnika su u opticaju u NBA...

1. Snažno iskakanje (pokazivanje), ili „hard-show“, help and recover tehnick.
2. „Houston“, što je iskakanje + pomoc igraca na prvoj liniji dodavanja.
3. Basic clippers... što je duže iskakanje centra i pomc na igracu sa loptom (i radimo ga sa i bez pune rotacije).
4. Basic indijana... što je duže iskakanje centra i pomc na igracu s loptom ... sa malom izmenom... RIK SMITS tehnika.
5. „RED“ - crvena. što je agresivno udvajanje PnR.
6. „RED-MIAMI“ ... udvajanje Rajlija...
7. „Otvori i propusti između“... „Open up and slide thry“...
8. „Padni i prikljuci se“ ... Drop and plag...
9. „izguravanje telom - i ici ispod bloka“ Body-up and go under...
10. „preuzimanje“ switch..
11. „preuzimanje - klipers“ i vracanje na svog. (mo)
12. „preuzimanje - minesota“, rotacija na mismatch. (centar)
13. „Preuzimanje-go green“, rotacija na mismatch. (bek)
14. „Blue“ plava sa rotacijom, je usmeravanje na ceonu.
15. „Blue bez rotacije, usmeravanje na ceonu.

Mi, treneri, smo ljudi zanatlije... prakticari... zato znam da ce vam biti interesantnije da kroz sve situacije prakticno prodemo na terenu.

Krenucemo iz situacije side - PnR, fist - side... na moju veliku žalost poslednjih godina ne pratim evropsku košarku. Ono što sam na par utakmica Evropske lige video da se PnR dosta koristi. Ovde u Evropi i dalje imamo aktivnu stranu pomoci (nema odbrambenih 3 sekunde) a pri tom se smanjilo vreme za napad, 24 sekunde. Igraci i dalje se dosta krecu... to je OK. Ideja ljudi iz NBA je da se ubrza košarka i da se nastavi tendencija kretanja u napadu. Ali pogledajte ovaj detalj: postavi igrace napada, pokaži sva rešenja 5 igraca napada!!! ... ako se igraci napada (posebno na strani pomoci) krecu oni prvo ne gledaju loptu i samim tim nisu spremni da je prime i da napadnu koš. Da ne kažem da šutnu. Zato napadački volim aktivne sve igrace, i igrace napada spremne da nastave akciju zapocetu iz PnRla. Postavi i objasni personel side PnRla !!!! I kreni na analizu:

1. Snažno iskakanje: situacije: snažno iskakanje je tehnika koja se koristi u situacijama kada igrac sa loptom (igrac koji koristi blok) nije dominantan ball-handler, Pajkovski, Megeti... To su recima igraci pozicije 2, 3, ali nekad i 1 ako nije agresivan. Mark Džekson. Pri tom igrac napada koji postavlja blok je dobar šuter, a ne želiš da ostavš slobodne igrace na „strani akcije“, igrace na dodavanju... u svakom slucaju kod ovakvih slucajeva PnRla prednost koja se stice njegovim korišćenjem nije tolika da bi želeli da ostavljamo ostale igrace. Mada moraju svi da reaguju vrlo malo, da bi smo igrac sa loptom razmišljao o njima, ali primarna obaveza je ostati sa svojim igracem.

Opis tehnike: Uvek u odbrani PnR-la postoji podela odbrane ulova. Mišljenja sam da osnovno pravilo u rešavanju bilo kakvog odbrambenog problema je „rešavaj samo ono što ti je u vidnom polju; ispred tebe“. cesto bek gleda preko ramena i gubi iz vidnog polja igraca sa loptom. To je tvoja odgovornost; komunikacija služi da ti najavi opasnost koja dolazi. Pitanje odbrane uglova uvek je bitno u odbrani PnR. Ko brani dubinu, ko širinu??

Dubina i širina formiraju ugao 90°. U ovoj tehnici bek je zadužen za dubinu (Ajverson nikada ne koristi PnR, uvek ga fintira) i tamo ne bi trebao da očekuje pomoć. Širina je obaveza visokog. Visoki ulazi telom u igrača napada (body-up) i remeti mu kretanje izbacivanjem iz težišta. Jer napadac gada „metu“ tj. igrača odbrane. Pazi se da te ne zarola kada igraš telom na igrača napada, kao što to radi Karl Meloun. Nije mi jasno ako principijelno držiš liniju dodavanja zatvorenu onda je logično da ne kasniš u pomoći na PnRlu? Ili ako banalizujemo situaciju, igrač kojeg ti čuvaš odlazi da „prebije“ tvog igrača, njih je dvojica, a ti sve to gledaš i ne reaguješ (Križevski)?? Iskakanje je skroz u liniji sa igračem napada (jedna linija) jer je ugao NULTI i najbolji za dobar pas. Ako si iza onda otvaraš ugao za dodavanje ili za „dribling kroz blok“, Ajverson. Svaki SLIP velikog je u ovoj tehnici odgovornost tog igrača!!! Igrač na lopti takode mora da koristi svoje telo. Pravi iskorak bližom u igrača napada i proklizava sa njim, kao jedno telo. Mora da ima mentalitet da samostalno savladava blokadu. Ako nema takvo razmišljanje onda je izvođenje ove tehnike vrlo problematično.

Primer: možda Klipersi sa Megetijem...

Dobre-loše strane: Dobre strane su da nikada nemaš problem sa mismatchom. Igrači ostaju sa svojim igračima. Napad ne dobija vidnu prednost. Loše strane su da ako bek ne probije blok i ne stigne, onda će igrač napada otici skroz do kraja jer će svi ostali imati izgovor da ne pomognu prodoru lopte.

2. „Houston“ tehnika

Situacije: Houston tehnika nije cesta ali može da bude veoma efikasna. Koristio ju je Cikago, pre 5-6 godina, u finalnoj seriji protiv Jute kada su imali problema u odbrani PnR. Ove sezone je Džeri Sloun, trener Jute, branio Sacramento. Tako su Stojakovica i ostavili 2 puta samog na šutu za 3 poena... Houstonom smo mi, Klipersi, branili i pobedili Lejkerse prošle sezone kada smo branili Kobija... kao što naziv govori Hjuston i Tomljanovic koriste ovu tehniku.

Opis tehnike: Ova tehnika se koristi kada PnR igraču odličan bek i odličan visoki, koji može da šutne. Tada se opredeljuješ za hard-show (identična tehnika), ali ostaješ sa visokim obavezno, i pri tom šalješ igrača na prvoj liniji dodavanja da zaustavi penetraciju. I zatim radiš punu bekovsku rotaciju. Tj. na dva načina: 1. ako krene driblingom široko, onda rotiraj sa 3 igrača odbrane.

2. Ako je prodor duboko, onda se rotira sa 2 igrača.

Primer: Lejkersi - Klipersi... ili Juta - Sacramento... Chicago - Juta.

Dobre - loše strane ove tehnike: Dobra stvar je što zaustavljaš dva najbolja igrača napada; ali loš deo je što otvaraš šut na strani od lopte. Ako su tako šuteri, onda će svakako biti otvoreni... ali pona vlam biraš manje zlo, tj. utičeš na to ko će da uputi loptu na koš.

3. Basic-klipersi odb. na PnR

Situacije: To je za mnoge timove najzastupljeniji način odbrane od PnR. Dosta je efikasan, jer je veoma agresivan pritisak na lopti, i dosta su dobro pokrivena sve pozicije. Ujednačena je pažnja na sve igrače protivničkog tima. Recimo da je dobar bek, da visoki može da šutne sa poludistance i da svi igrači na strani od lopte su „opasani po koš“. To je bila i osnovna odbrana Klipersa.

Opis tehnike: Isti princip igre telom i proklizavanje beka kao u hard-show tehnici. Centar ostaje duže na pomci, tj. sve dok bek ponovo ne ovlada napadacem sa loptom. Bek drži dubinu, centar širinu. Svaka SLIP situacija je zaduženje igrača na strani pomoci!!! Tada se centar vraća u srce reketa i „cita“ dalje situaciju. Treci nazad više volim da centar gleda napadaca u reketu i da trči sa „visoko podignutim rukama“ tako smanjuje „target“ za dodavanje. Ako lopta promeni stranu onda se ne rotira, ako lopta pasom ode na istu stranu napada onda se vrši rotacija! I još jedna stvar: „Posle izvršene rotacije nema rotacije!“ Podsetimo se da neki timovi šalju centra i ranije, dakle pre pasa, jer ako kasni šut ce biti vec izveden. Zavisiš od skautinga za tu utakmicu! U tom slucaju igra se zona (zone-up). BEK probija blok. Ide preko bloka ali ispod svog centra!! PREKO pa ISPOD. Ja volim da držim prvu liniju zatvorenu. I bek iz ugla mora da bude ispred centra. Na povratni pas, veliki rotiraju a mali se vraćaju na svoje ljude tako da nema mismasha.

Primeri: Lejkersi... sa Kobijem, Samaki Woker, Sek, Brajan Sou, Fišer.

Dobre-loše osobine: Ova tehnika samim tim što se koristi verovatno ima najmanje slabih tacaka. Pitanje je personela protivnika išta želimo da branimo. Dobro je da odbrana odlucuje. Loše naravno što sve ne može da bude pokriveno, ukoliko su svih 5 igrača napada aktivni .

4.Basic-Indiana

Situacije: Tehnika koja se zove po Rik Smitsu, centru iz Pejsersa, dok ih je vodio Lari Braun. Rik je bio veoma pokretljiv ,možda bolje reci odlican u postavljanju u odnosu na igrace PnRla. On je bio sposoban da zadrži beka sa loptom dovoljno dugo, i da ga tera u širinu napada , sve dok bek ne ovlada njim ponovo. Odlicna anticipacija...Opis tehnike: Hard-show...jedina razlika je što bek ide za svojim igračem,dakle preko bloka i ponovo i ponovo preko svog centra odbrane. Preko pa preko. Centar ga šalje široko(ali velika odgovornost za proklizavanje između i dalje stoji). Obicno se centar vraćao na svog igrača odbrane, jer on odlazi na drugu stranu a njegov igrač tada je na strani pomoci,tako da i nema pune rotacije. Ostali igrači su u zoni..

Primer: Personel Pejsersa.na New Yorku..

Dobre-loše osobine: Dobro je jer se usporava napad i fakticki ih teraš na dodatne driblinge a da pri tom ništa i ne dobiju. Loše je to što ti je potreban visok igrač koji je sposoban da iskontroliše napadaca sa loptom.

5.Red-udvajanje-trap PnR:

Situacije: Udvajanje je najagresivniji oblik odbrane PnR. Vrlo agresivno se zaustavlja lopta i gotovo se prekida dribling. Igra se protiv dominantnih napadaca sa loptom(Pejton,Stoudomajer,Mecgreti), i posebno ako su centri lošiji šuteri. Ako postoje velike razlike u kvalitetu igrača napada onda se opredeljujemo za ovaj vid odbrane. Dobra tehnika,agresivna,i napad ga ne voli jer prozivanjem PnR oni fakticki prozivaju udvajanje.

Opis tehnike: Igra telom. Proklizavanje sa igračem. Agresivno iskakanje u liniju sa napadacem koji pravi blok i ostajanje u trapu sve dok je lopta u rukama napadaca. Prave ugao od 90 stepeni. Ukoliko napadac razbije blok driblingom,onda se ponašamo kao da je hard-show. Na prenosu strane pasom mi ne rotiramo. Prva linija je zatvorena.

Primeri: Minesota.sa Brendonom, Garnetom, Rasom, Serbijak, Piler.

Dobre-loše osobine: Dobra je agresivnost i zaustavljanje igrača sa loptom. Potrebna dobra rotacija i naravno loš šut strane pomoci.Loša strana je

otvoren centar za šut... ili ako rotiraš centar na bloku ili lob pas sa Derijusa iz kornera.

6.Red-Majami-trap rajli:

Situacije:Rajli je trener poznat kao veoma principijelan i odličan odbrambeni strateg. Kod njega sam prvi put video iskakanje ispred PnR. Koristi se kada igramo protiv dobrog beka ,a njemu u blokadu dolazi centar spor i koji nije šuter.Ako naš igrač ,centar iz odbrane ima dominaciju onda koristimo tu prednost i šaljemo ga ranije. Vrlo uspešna tehnika za agresivne timove sa inicijativom.

Opis tehnike: Igra se snažno telom (body up) i centar u odbrani anticipira dolazak PnR-la i iskace ispred igrača odbrane koji želi blok da postavi. Fakticki do blokade i kontakta prakticno i ne dolazi. Ostali igrači su u zoni. Ako ode pas centru onda rotiramo punom rotacijom,ako ne, vracamo se na svoje igrace. Ako ode pas centru onda se radi puna rotacija, ako se prenese lopta dalje u ugao terena, na taj pas odlazi centar, a zatim idemo na blagi trap u ugao da bi se ispravila mis-match situacija.

Primeri: Odlicno je igrao Boston koji generalno igra odlicnu odbranu. Ali u polufinalu konferencije protivu Detroitu, recimo, igrali su ovu tehniku.

Dobre - loše osobine: Potreban agresivan tim,i dominantan mismatch u korist velikog igrača odbrane. Ako je napadacki inferioran onda je ova tehnika izvrsna.

7.Otvori i propusti-open up and slide thry

Situacije: Ovu tehniku koristimo u situacijama kada bek koji koristi blokadu nije perfektna šuter a pri tom hocemo da ostanemo u kontaktu sa centrom tj. da ga držimo u vidnom polju.

Opis tehnike: Ponovo se kreće iz igre telom i izguravanjem igrača koji blok postavlja. Na vreme se verbalno upozorava odbrambeni igrač na lopti ,koji tada ide ispod bloka (regularno ili rollom). Centar odskace korak nazad,daje prostor između njega i napadaca koji pokušava da postavi blok. Igrači na strani pomoci su spremni da malo pomognu ali ipak ostaju sa svojim igračima u kontaktu. Nema rotacije...ostaješ sa svojim igračima.

Primeri: možda New Jersy...Jejson Kid..Kenjon Martin..

Dobre-loše osobine: Ako bek ne probija agresivno i ne šutira onda je ova tehnika odlicna, jer nema rotiranja. Problem ako pocnu probijaju a naši centri su vec ušli u utakmicu bez inicijative onda se teško agresivnost vraci.

8.Ostani dole i prikljuci se –DROP and PLAG:

Situacije: Ovu tehniku koristimo kada u PnR, baš kao i prethodna tehnika, nema tu ubojitost. Dakle cesto 1 -5, ako je bek spor i bez šuta i centar takode. Ovako ne može da se brani PnR lociran ispod linije bacanja. Jer onda ma koliko je bek loš šuter oprobava šut. Dugo su timovi u NCAA ligi branili ovako PnR jer su bekovi dosta loši šuteri.

Opis tehnike: Vrlo kratko se izgurava centar,ali je najbitniji ugao postavljanja centra u odbrani, on ostaje ispod bloka ali brani dubinu. Dakle korak nazad, korak ka strani gde napadac sa loptom dolazi. I dalje mora da se "kupi" vreme da bi se bek vratio i iskontrolisao igrača sa loptom.

Primer: Nas su dosta branili tako...Olowokandi - McGinis...

Dobre-loše osobine: Dobro ako bek ne probija i ne šutira. Loša stvar je povratak u re-pick, jer teško drop-plag u obadve strane. Problem da ako pocnu, da se onda vrati agresivnost...njena rotacija.

9.Body-up and go under (ispod bloka)

Situacije: Ako želimo da ostavimo PnR izvan zone za šut; ako želimo da ostanemo u kontaktu sa centrom koji može da šutne a pri tom se ne plašimo šuta beka sa loptom, onda ova tehnika je idealna.

Opis tehnike: Drži se linija dodavanja zatvorena. Na kretnju ka lopti igrač odbrane uspostavlja kontakt i izgurava igrača napada koji želi da napravi blok. Do bloka skoro da i ne dolazi. Bek kreće ispod obojice i susreće napadaca sa loptom u kretnji ka košu. Nema rotacije ali strana pomoci mora biti spremna ..

Primeri: Ako braniš Majami sa Striklendom i Grentom ili Moningom.ili Minesotu sa Brendonom i Garnetom.

Dobre-loše osobine: Dobre ako bek ne šutira i ne prodire.u kontaktu samo sa centrom.ako počne da probija javlja se problem.

10.Preuzimanje-switch

Situacije: Dosta se koristi u NBA. I to ne samo za igrači istih pozicija. Ali naravno svaka blokada bek-bek, ili centar-centar mi smo preuzimali. Nekada napad namerno odigra takvu blokadu i inicira preuzimanje. Postavlja se pitanje ko je u nepovoljnijoj poziciji, tj. mismatch. Ovom tehnikom se otupljuje oštrica PnR, jer se zamene odbrambenih igrača ništa se prostorno i vremenski nije osvojilo.

Opis tehnike: Komunikacija vrlo bitna stavka. U preuzimanju igrač odbrane čiji igrač prati blok,ostaje korak nazad i preuzima igrača sa loptom...igrač odbrane na kome je napravljen blok kreće se ispod bloka i ostaje na tom igraču. Obavezno ispod bloka.

Primer: Dalas su gotovo svi branili preuzimanjem..

Dobre-loše osobine: Dobro je jer se lomi oštrica PnR-la. Ništa se ne osvaja. Loše je problem mismatcha...

11.Preuzimanje-klipers-switch

Situacije: Ako dođe do regularnog preuzimanja onda timovi koji sporije prepoznaju i kažnjavaju mismatch "kažnjavamo" re-preuzimanjem i gubimo tu prednost lošeg mismatch-a.

Opis tehnike: Regularno preuzimanje, ali onda na znak zadnjeg igrača vrše re-preuzimanje. Bolje je kasniti,i možda za trenutak napraviti trap a potom se vratiti na daljnjeg igrača. Igrači strane pomoci malo pomažu...ali nema rotacije, sem ako u tom re-preuzimanju pas ne ode slobodnom centru. Onda pravimo još jednu rotaciju..

Primeri: Klipersi protiv Denvera...

Dobre-loše osobine: Odlično je što se najslabija tačka preuzimanja mismatch time neutrališe. Loša strana je ako ne postoji pravovremenost i ako te kazne tim gubi samopouzdanje.

12.Preuzimanje Minesota-switch

Situacija: Nekoliko timova ,posebno u play off-u su koristili ovu tehniku

Opis tehnike: Kada se izvrši preuzimanje onda visok igrač rola odvlaci niskog koji ostaje sa njim na poziciji niskog posta,da bi ga "rešio". Odbrana tada šalje visokog sa strane pomoci, ili bilo kog drugog igrača koji može tu poziciju da brani, i time se na strani gde je lopta,sprecava bilo kakva dominacija.

Primeri: Minesota na Dalasu..Sacramento na Dalasu..

Dobre-loše osobine: Dobra neutraizacija mis matcha. Loše ako se kasni u preuzimanju i loše je ako lopta brzo promeni stranu akcije.

13.Preuzimanje go green switch

Situacije: Takođe ova tehnika rešava problem mis match-a u preuzimanju. Radio je Klopemberga u Sijetlu. Nisam video da je neko koristio, ali postoji i ima svoju vrednost.

Opis tehnike: Regularno preuzimanje igrača. Onda se najbliži spoljni igrač na strani pomoci pošalje na "udvajanje" lopte, bez ideje njenog osvajanja, i to je znak za visokog da se povuce nazad i nade slobodnog centra.

Primeri: Idemo ponovo na Dalas..

Dobre-loše osobine: Dobra neutralizacija mis matcha u PnR. Loše ako se kasni u preuzimanju..

14.Blue usmeravanje ka ceonoj sa rotacijom

Situacije: Ukoliko centar koji postavlja blok nije dobar šuter,a uz to mi ne želimo da naše visoke igrace izvucemo iz zone šuta ... onda zovemo BLUE. Prostor u kome se igra je u nivou "zamišljene" produžene linije slobodnih bacanja...Fakticki do blokade i ne dolazi.

Opis tehnike: Kada visoki igrač prepozna opasnost od PnR, onda javlja beku koji istog trenutka loptu usmerava ka ceonoj liniji. On prakticno okreće leđa igraču koji dolazi u blok, i lopta ostaje u tom polju napada. Podela uloga je: bek brani širinu, centar dubinu i tako formiraju ugao 90 stepeni, dok ostali igrači formiraju zonu. Sa napomenom da najbliži spoljni igrač sa strane pomoci zatvara prvu liniju dodavanja (oduzima taj pas). Ako lopta ipak dođe do visokog igrača onda se vraća na svog (kao finta) ili nekad ostaje do kraja akcije. Ako lopta lobom promeni stranu onda se svi vraćaju na svoje ljude. Ako bek pokuša da probije donju liniju usmeravanja, onda se ide na udvajanje.

Primeri: Sijetl...sa Berijem, Pejtonom, Bejkerom, Drobnjakom, Radmanovicem.

Dobre-loše osobine: Ova odbrana mora da bude dobro uvežbana. Zahteva igru protiv ne tako dobrih centara napada. Loša strana je brz prenos na drugu stranu..i ostaje sam na šutu..i kolektivna odgovornost kad se probije trap.

15.Blue -usmeravanje ka ceonoj bez rotacije

Situacije: Ukoliko nemaju dobre centre šutere onda se igra ova tehnika. Nema rotacije već na povratni pas se izlazi na centra. Loša stvar je brz prenos odlazak u nov PnR.